

1361

מ'ד י ב ת י ש ר א ל
ה כ נ ס ת

ט. ב.

פרוטוקול מס' 1/18

מיטיבת ועדת החינוך והתרבות שהתקיימה
ביום ג', כ"ז בסבט תשי"ז - 29.1.57
בטעה 11.20.

נוכחים:

- חברי הוועדה:
- ט. פרטיץ - היו"ר
 - ד. הקטין
 - ב. צ. הראל
 - פ. זואריץ
 - ט. כפרי
 - ח. מגורי-כהן
 - ד. בצר
 - ר. צברי

מוזמנים:

- ז. ארן - סר החינוך והתרבות
- מ. אבידור - המנהל הכללי במשרד החינוך והתרבות.
- י. טריד - המטנה למנהל הכללי במשרד החינוך והתרבות.

סדר-היום:

- א. המסך סיכום הסיוור בכיתות הטרומ-מקצועיות.

=====

היו"ר ט. פרטיץ:

פותחת את הישיבה.

ח. מגורי-כהן:

אף אני כמו אחרים חוטב טטובה הראיה מסמיעה. התרשמותי מהכיתות הטרומ-מקצועיות טראינו היא טכיתות המלאכה לבנות הן העתק מטיעורי המלאכה בבית-ספר רגיל, ואין כאן כל טינוי. פרט, אולי טטיעורים אלה ניתנים במידה גדולה יותר. לכן, דעתי היא טצריך היה להכניס את עבודת הרקמה, גאא טטובה טיזמית וותן.

אטר לטיעורי הביטגל ומפעלי ההזנה לדעתי, זהו דבר גדול וחטוב, כי למטל, בקרית מלאכי טטום החלטידיט בני טוג מסויים ואין תלמידים בני עליה אחרת חטוב הדבר במיוחד. באורח חיהם הרגיל אין יודעים העולים החלטיים להכין תבטיליים אלה והבת הלומדת את טטבותם יכולה אחר-כך לעזור לאמה בבית.

29.1.1957

המטח טיכונס הסיוור בכיתות

הטרום-מקצועיות

ח. מגורי-כהן:

אולט גם ראינו, כי המצב בבית-הספר תלוי
ביזמתה של המורה, כי למטל, בסדרות כאשר המורה לא היתה, הילדים
לא אכלו, מה שאין כן בקרית מלאכי. אם המורה לא באה לבית-הספר בסדרות
אין זו סיבה שהילדים לא יאכלו, ובעיקר, כאשר כל הסידורים
לכך ישנם. אינני יודע אם הסיבה לאי-פתיחת המטבח בסדרות היא העדרותה
של המורה ואינני יודע כמה ימים המטבח איננו פתוח.

לדעתי, לימוד המלאכה בכיתות ז' ו-ח'
מסייעים ללימודים ועוזרים לילד המתבגר המחפש דברים קלים יותר
בתקופת ההתבגרות למצוא את דרכו, כי תורה שיש עמה מלאכה - מתקיימת.
לילדים אלה ישנה חדות היצירה ויש לראות שהיא לא תיפסק לאחר שהילד
יגמור את בית-הספר. יש לחשוב מה יעשו הילדים לאחר גמר בית-הספר.
יש לדאוג להמטח הדברים ואז ילכו רבים בדרך זו. אם אין המטח לכל הדרך
הזו, זה עלול לייאש את התלמידים ולהפסיק את המגמה שרוצים היום
להכניסה. כן הדבר לגבי החינוך החקלאי. אולם הייתי רוצה לדעת על סמך
מה מקימים עירה כזו כמו סדרות? אמנם בקיץ עובדים תוטביה במטקים
טבסביבה. אבל עתה הם מחוטרני לחם וכבר כתבתי בקטר לכך לשר
העבודה. מטום כך הייתי רוצה לטאול מה עתידם של הננטים הצעירים
במקום במצב זה? מה ייעשה עם אותם הילדים לאחר שנתייט? הרי הם כבר
יחפשו להיות מדריכים במקומות אחרים ולא לעבוד עם בסביבה. האם ישנו
תיאום בקטר לכך בין מטרד החינוך והתרבות לבין מטרד העבודה, מטרד
מסחר ותעשייה ומטרד החקלאות כדי שהכיתות הטרום-מקצועיות תהוונה
כוא מוטח לגבי הילדים.

ז. ארן:

הערותי תהיינה קצרות, כי הרצאתי כבר
ביסודיות בפני הוועדה. ברור, כי דווקא
לאחר שראיתם את הדברים קל לי יותר לדבר על העניין.

תחילה ברצוני להגיד לכם: חכמים, הזהרו
בהערותיכם; כן אל תקמצו בעידוד, אם אתם חוטבים שהעניין ראוי לו,
כי אלה המטפלים בזה זקוקים לכך. לדעתי, אם הדרך הזו תתפתח יבואו
אלינו מאירופה ללמוד זאת - אני אומר את הדברים לא מתוך יהירות -
כי אני מטוכנע שעלינו כאן על דרך מסוייטת.

סימו לב, המדינה נוטאת בעול חינוך של
9 שנות חינוך חובה חיינם, כולל הגן. אני מכיר ארצות ותיקות,
אירופיות שטט חינוך חובה חיינם הוא 7 שנים, כמו, בהולנד. רק לאחר
7 שנות לימוד מתחילים לחשב על הכוונה מסוייטת. אזי אם אנו קבענו
שיט לנו חינוך חובה במטח 8 שנים יש להפיק מכך את מלסימום
התועלת. מטום כך אין להעלות על הדעת טבית-הספר היסודי שלנו יהיה
מכוון אך ורק לבית-ספר תיכון - דבר כזה לא יתכן במדינת ישראל.
ידוע, כי בארצות-הברית ישנה תמיכה אדירה של המדינה בחינוך ילדים
עד גיל 18. אך לא כן המצב אצלנו ועלינו להפיל את התועלת המתאימה.

כאטר הרצאתי בפניכם על הכיתות הטרום-
מקצועיות שהקימונו אמרתי, כי זוהי טבת נסיון. ואכן נעשו נסיונות
טונים ולא היתה פריטנזיה בכך שלא תמצאו פגמים ארגוניים כי פגמים
ארגוניים אפשר לטתנם. אולם כאשר המדובר הוא בנסיון הכוונה היא
לגבי הטאלות העקרוניות שלגבי דידן היו ויכוחים. אולם ויכוחים אלה
נעלמו ולא רק אתם הלכנתם לראות את הדברים, אלא גם מרכז הסתדרות
המורים יצא לראות את הכיתות הללו וכן המזכירות הפדגוגית. בקרב
חברי המזכירות הפדגוגית היו כאלה שהתנגדו לכיתות אלה, אחרים -
היו סקפטיים והם חילקו ביניהם את הכיתות ויצאו לראותן. היה כדאי
מאד שתראו את הפרוטוקול של הפגיטה הזו. כאן היו ויכוחים בקטר לעומס
העבודה הרובץ על התלמידים ואם 12 שעות עבודה בטבוע אינן מכבדות על

29.1.1957

המטח סיכום הסיור בכיתות
הטרומ-מקצועיות

ז. ארן:

הילדים בגילי אלה. אני חייב לציין כאן, כי גם המורים, גם המנהלים וגם הילדים לועגים לכך. הילדים עובדים מתוך חלווה ומאלכה זו לא הטפיעה לרעה על לימודיהם העיוניים, אלא בדיוק ההיפך מזה הוא הנכון: זה ריענן את לימודיהם העיוניים, כי אין דוחסים להם את הדברים והמלאכה קטורה בחיים.

אטר ליחסם של ההורים לכיתות אלה - מתברר, כי לו היה לנו כסף אפטר היה עתה לפתוח עוד 100 כיתות טרום-מקצועיות נוספות, מפני שקיים לחץ מצד ההורים לפתיחת כיתות אלה. ישנם הורים שאינם רוצים בכך - אין עדיין הכוח להכנס במלחמה עם הורים כאלה, כי יש עדיין מספר ניכר של ילדים, אשר הוריהם מסכימים לשלוח אותם לכיתות הטרומ-מקצועיות. לכן, אט הילדים תומכים בכיתות האלה, כן ההורים והמורים אף המטרד תומך בכך, הרי ייצא הפתרון לטאלות הטובות.

אטר לטאלת התכלית שאתם הצגתם - יש הסכם עקרוני עם מטרד. העבודה ומטרד החקלאות שכבר עבר לפסים מעשיים. לאחר שביקר כאן המומחה מהולנד היו לנו פגישות אחדות עם מטרד העבודה ומטרד החקלאות והוסכם עקרונית וגומרי כיתות ז-ח בבתי-הספר היסודיים יוכלו להכנס לכיתה ב' של בתי-הספר המקצועיים או החקלאיים. בבתי-הספר המקצועיים והחקלאיים קיימת גם כיתה א', אבל בוגרים אלה יוכלו להכנס לכיתה ב' מבלי להיות בכיתה א'. יוצא איפוא, שבכיתה ב' של בתי-הספר המקצועיים והחקלאיים יהיו תלמידים שגמרו את הכיתות הטרומ-מקצועיות ואלה שגמרו את כיתה א' בבתי-הספר המקצועיים והחקלאיים, עד אשר במטח הזמן יסתוו הדברים. - זוהי כבר תכלית. באופן כזה חוסך הילד שנה שלמה. אזי הוא יגמור את בית-הספר המקצועי או החקלאי בגיל 16 שנה ויש לו עדיין אפשרות להכנס לעבודה ולהסתדר בה עד אשר הוא הולך לצבא.

נוסף לכך, הוועדה לענייני החינוך התיכון בראשותו של דוקטור צלטנר הגישה כבר את מסקנותיה ובמסקנותיה היא ממליצה על פתיחת מגמה מקצועית בחלק מבתי-הספר התיכוניים. אני יודע שבגימנסיה הרצליה יכניסו זאת כבר השנה. במטרד קיימת ועדה המטפלת עתה בטיב המגמה המקצועית הזו. מכל-מקום, היא תשלב בחינוך הטרומ-מקצועי.

נוסף לכך, אט לא יחולו שינויים בתקציב, אזי אנו מתחילים בסנה הבאה להניח יסודות לחינוך העל-יסודי באזורי העולים, כי שם אין טום דבר בטח החינוך העל-יסודי. כמוכן, סאנה נעטה זאת גם בעיירות, אבל בעיקר באזורי העולים החקלאיים. דבר זה מתחיל להיות אקטואלי השנה, כי השנה מתחילים לטיים את בתי-הספר היסודיים בני העולים החדשים. מטום כך נתעוררה הטאלה באזורי פיתוח ואזורי חקלאיים בהם יוטבים עולים חדשים.

הטאלה של חינוך על-יסודי באזורים אלה אינה דומה לזו שבתל-אביב ובחיפה, כי באזורי העולים יש לטקוד על כך שהילדים לא ייעקרו ממטקיהם. ישנה ועדה מיוחדת שצריכה לגבס הצעות לגבי החינוך העל-יסודי באזורי אלה, כי כאן ביסוד צריכה להיות טמונה המגמה המקצועית או החקלאית התכליתית יחד עם לימודים עיוניים. יתכן ויהיו אלה שפאר טיים סקולר. מכל מקום, ענין החינוך הטרומ-מקצועי מוכרד לבוא כאן בחטבון בטעת הקמת הדברים הללו. כל זה אני אומר מבחינת התכליתיות של הכיתות הטרומ-מקצועיות, כי בית-הספר התיכון טיקוט במקומות אלה מוכרח להיות עם מגמה מקצועית.

אך צריך להיות לכם ברור, כי עד אשר תתגבנה הצורות הנכונות, הטובות והמדויקות נעטה נטיובות כאלה

29.1.1957

המטח טיכום הסיוור בכיתות
הטרומ-מקצועיות.

ז. ארן:

ואחריים. אבל זוהי המגמה מבחינת התכלית ומבחינת סיגול הכיתות הטרומ-
מקצועיות לאזוריים. אם, נביח, באיזור סטויים קיים בית-חרוטת
הזקוק לפועלים מטוג סטויים - יש להכניס את המקצועות הדרושים
למסגרת תכנית הלימודים.

עתה אנו מבררים במטרד את שאלת המעקב
אחרי תלמידים בכיתות ז-ח, כלומר, שיהיה מעקב מתמיד אחרי התלמידים
מצד המורים וההנהלה כדי שידעו למה מסוגל כל ילד ומהן תכונותיו, כדי
שאפשר יהיה לעזור לו בהכוונתו. אמנם ההורים יהיו טוברניים גט לא
לקבל את ההכוונה. מכל מקום, אם ההנהלה או המורים יאמרו, כי ילד
זה או אחר צריך לבחור בקו מקצועי, חקלאי או אקדמי - תהיה לכך
השפעה. אנו מטפלים עתה כיצד להבטיח דבר זה.

מעטיק את מחשבתנו ענין הכנות. אנו מתלבטים
מאד כיצד לגוון את המקצועות עבור הכנות. אנו יודעים מה איננו טוב
בשבילן ולא נכוון אותן לנגרות או לעבודות מתכת. אולם אנו
בהחלט יכולים לכוונן לעבודות כריכה. אנו התענינו כיצד נעשה הדבר
בארצות אחרות, ובעיקר בארצות הברית וטס קיימת אותה עמדה כמו זו
שישנה אצלנו. אמנם תנועת השועלים בארץ הוכיחה עצמה לא רק
בגיטה הסופרג'יטטית שהיתה לה לגבי זכות הבחירה לנשים, אלא שהן
יכולות להביא ברכה רבה. אולם, אם ניקח את הקבוצה שטס קיים הסיווריון
בין החבר לחברה, בכל זאת החברה אינה נמצאת בנגריה, אלא
כיוונו את החברה לאותם הענפים שבהם היא יכולה לתת לטי מיטב יכולתה
ולא לטי מיטב חוסר יכולתה. זה אולי דווקא הנסיון החותך בטטח זה,
כי בקבוצה ישנה אידיאולוגיה, גישה אחרת ומסורת מפני שזה בהתאמה
לשכל היטר.

אולם, מהט המקצועות שאנו יכולים לתת
לכנות? דובר על תפירה, רקמה, אריגה וטוויה, אך אנו מבררים עתה
כיצד לייצל את מתן המקצוע לכנות.

מעטיקה אותנו מאד שאלת המורים. שאלת
המורים בבתי-הספר היטודיים היא שאלה קשה למדי. אולם אם היינו
צריכים לחכות עד אשר יהיו לנו מורים מוטמכים למלאכה, לא היינו
יכולים להתחיל בכך. לכן, קיבלנו את בוגרי בתי-הספר המקצועיים
והחקלאיים שעברו קורס, לא רק טל לימוד המקצוע, אלא גט השתלמות
עיונית. לטי שעה אנו צריכים לתת להם השתלמות במטח 3 חדשים בטטח
הפדגוגיה, הפסיכולוגיה, הגיטה לילד וכיוו. ההדים שהגיעו אלינו
מאותם הצעירים שנכנסו לעבודה היו חיוביים מאד. אותם הבחורים
הכליחו ליצור יחסים יפים מאד עם התלמידים והתלמידים מתייחסים אל
המורים המקצועיים כמו אל חברים לעבודה, כי המורה חי אתם. כוונתי
בעיקר לאותם הצעירים שהם כבר ילידי הארץ וגמרו את בתי-הספר המקצועיים
והחקלאיים. מתברר, כי זהו חוסר יפה.

לקראת השנה הבאה נצטרך להוסיף עוד 70-80

מורים הן לכיתות הטרומ-מקצועיות והן לחקלאיות. כבר התחלנו לשפל
בשאלה זו ואנו מבהלים מטא-ומתן עם השכניון בקטר לכך. סר דורי
מחטיב מאד את החינוך הטרומ-מקצועי והוא הסכים לתת לנו
מקצוע חטוב המלמד בבית-הספר המקצועי טליד השכניון.
מנהל בית-הספר המקצועי הזה הוא יוסף ברץ והאדם שאנו נקבל בא מיד אחריו.
עתה קיבלתי מכתב ממר דורי בו הוא מודיע לנו שלאחר טיקולים, התחטבות
והחטבת הדבר הט החליטו לתת לנו אותו לטבה. אדם זה טנקבל יטב
במכונית ויטע ממקום למקום כדי להדריך את המורים בכל השטחים כמו:
נקיון הכלים והחזקתם וכן בטטחים אחרים. חטיבות מטנה נודעת לעבודה
זו מפני שהוא איט בית-ספר מקצועי ומקוון שאנו רוצים לתת חינוך מקצועי
לאחר החינוך הטרומ-מקצועי, הרי ישנה חטיבות רבה להדרכתו בתוך
החינוך הטרומ-מקצועי. אחר ואיננו מקיימים את הכיתות הללו בכל
הארץ בבת אחת, אלא זהו תהליך סטויים, אנו לטי שעה נשתלט על הענין.

29.1.1957

המטן סיכום הסיור בכיתות
הטרומ-מקצועיות.

ז. ארן:

תקציב החינוך המונח עתה על טולחן הכנסת
ייאסר לנו לקבל בשנת הלימודים תשי"ח קרוב ל-10,000 ילדים נוספים,
אשר יקבלו את חינוכם בכיתות הטרומ-מקצועיות. זוהי כמעט חכפלת
מספר הילדים הלומדים כיום. פירוט הדבר - אם בשנת הלימודים
תשי"ח ילמדו בבתי-הספר 55,000 ילדים, אשר 18% ילמדו בכיתות הטרומ-
מקצועיות. זהו היטג עצום והצלחה גדולה. אם המפעל הזה יצליח ואנו
נבצרו, הרי זה כבר יסחוף את החורים והמורים.

בענין זה יכולה הכנסת למלא תפקיד עצום. לכן
אמרתי לכם שאם אתם חושבים שהמפעל הזה הוא נכון, אל תחסכו בעידוד,
כי אין ענין רק לאלה המטפלים בכך, אלא זוהי שאלה של דעת הציבור
ויש ללכת בדרך זו העומדת בהתאמה עם האינטרסים של המדינה. יש לנו
חכמה עמוקה שעלינו על דרך הטובה מאד וייעשה הכל מצד המסוד כדי
ליישר את ההדורים. אינני אומר סדבר זה ייעשה בבת אחת, אבל אנו
נסקוד על הענין. אני חושב שתהיה כאן עזרה רצינית ביותר מצד הילדים,
כי הם תפסו טזהו ענין חשוב בטבילם.

הצלחת הענין תלוי הרבה מאד בעמדת חברי הכנסת
וכיצד הם יכנסו לענין. אם שמתם לב אין הציבור יודע על הנעשה במעמקי
מסדר החינוך והתרבות ונעשים טס דברים רבים מאד בעלי ערך. אולם
פרט לאיט אחד או שניים לא דובר על ענין הכיתות הטרומ-מקצועיות
והענין לא הוצג בפני הציבור על-ידי כוחות ציבוריים אחרים. אני חושב,
כי לאחר סוועדת החינוך והתרבות ראתה את הדברים עליה לומר אותם בסות
שחם, כי זה יקדם את הענין.

ר. צברי:

אחד הסינויים היסודיים שנעשו במערכת החינוך
בזמן האחרון הן הכיתות הטרומ-מקצועיות. בבית-
הספר היסודי אצלנו הוטם הדגש על הצד האקדמי ולא ראו במידה מספקת
את הילד וצרכיו, כי לא כל ילד מסוגל לחינוך אקדמי ולא כל הילדים
יכולים להמטיך באותה דרך. ישנם ילדים שכטרונט אינו מתבטא בצד
העיוני של הלימודים, אלא ביד ובמעשה, ולא רק מפני שאלה הם צרכיה
של המדינה, אלא מטום שילד אחד נבדל מחברו. כלומר, אני רואה
התקדמות עצומה בחינוך שלנו בעובדה שאנו נותנים לילד
להתפתח לא לפי מתכונת קבועה, אלא לפי יכולתו באמצעות הכיתות הללו.

אשר לדברים שראינו - אין ספק שראינו דברים
טובים. אבל אלה הן התחלות והכל צריכים להתאמץ ולהתגבר על המציאות
הקשה ועל התנאים הקשים הן מבחינה חמרית של בית-הספר והן מבחינת
הילדים ולאט-לאט להגיע להיטגים. יש להעריך כל התחלה כשטח זה, אם
גם היא אינה מקביעה את רצוננו. אולם ברור שאט יקבל הילד את חינוכו
לפי יכולתו הוא יבין. ועלת גדולה יותר למדינה. בדרך זו נוכל גם
לחבב את בית-הספר על הילד, כי הוא ירגיש שבית-הספר נתן לו מסהו
ולא שלימדו אותו דברים שלא יכול היה לקלוט והוא גמר את בית-הספר
מתוך שנאה ואכזבה. אני רואה בכך שינוי ערכים רב בכל הגישה החינוכית
שלנו ועלינו לטפח זאת.

אם אמנם יחולו קיצוצים מסויימים בתקציב, עלינו
לראות דברים אלה כיסודיים ולא לקצץ בהם, כי יתכן וזהו אחד הדברים
שאסור לנו לנגוע בהם.

אשר לבעיית המקצועות - עלינו לחפש מקצועות
מתאימים יותר לנערה, מלבד תפירה. לדעתי, יש להכניס את הקרמיקה
לכיתות אלה, כי זו גם עבודה אמנותית. כן אפשר להכניס את מקצוע
הטענות והאריגה. על-כל-פנים, יש לחפש דרכים בקטר לכך.

29.1.1957

חמטך סיכום חסיור בכיתות
הטרוט-מקצועיות.

ד. צברי:

אטר לכיתות הטרוט-מקצועיות והטרוט-
חקלאיות בכללן - יט כאן אצלנו חדגטת-יתר על הצד התועלתי והחומרי.
למשל, אני טמעתי עתה מארגון הגנבים טחט מתאובנים על היחס למקצוע
זה, כי יט לראותו גט מבחינתו האסטטית. נדמה לי, כי גט אנו חיינו
יכולים לפתח מקצוע זה.

ז. ארן:

באותם המקומות טישבן כיתות טרוט-מקצועיות
מגיעות אלינו ידיעות טהנטיה לנטירה הולכת

ופוחתת.

י. טריד:

אני רוצה למטור כאן על רטמי שלי מהטיוורים
הללו. לצערי הרב אינני מרבה בזמן האחרון
לצאת לטיוורים והודות לוועדת החינוך והתרכות אף אני יצאתי לראות
כיתות אלה.

לפני יציאתי לטיוורים אלה עניינו אותי טני
דברים; מהו יחסט של התלמידים לעבודה ומי הט המורים, כי טתי
טטאלות האחרות של מכטירים ובנינים - אלה הן טאלות ארגוניות
ותלויות באטצעים העומדים לרטותנו.

מי הט המורים אותם הכנטנו הטנה לכיתות
הללו. לו נכטלנו בכחירת המורים היו אומרים, כי כל הענין הוא
כלתי אפטרי. אמנט חיו לנו ידיעות קודמות, גט אלה של המזכירות
הפדגוגית, טבדרך כלל הצלחנו בבחירת המורים. כאטר הגענו לכל מקום
ומקום טאלתי את מנהל בית-הטטר על המורה המקצועי. כמעט בכל בתי-
הטטר היתה הערכה חיובית לעבודת המורה ובמקומות מטוייטים אפילו
הערכה חיובית מאד. אמרו לי, כי המורה מצא את הדרך אל התלמיד,
מפני טמטבע הדברים הוא טמוכרח להיות כאן טיפול אינדיבידואלי;
והמורים האלה צריכים לדעת לתת את הטיפול האינדיבידואלי. מורים
צעירים אלה, בוגרי בתי-הטטר המקצועיים והחקלאיים הצליחו - דבר
זה מצביע על חמקור בו אנו צריכים לחפט את המורים. אנו כפי הנראה
נצטוך להקים בית-מדרט רציני טיכטיר גט מורים כאלה. מכללמקום,
הרוטט שלנו הוא טהמורים בדרך כלל נמצאים במקומט.

אטר ליחסט של התלמידים - התעניינתי
בכך במיוחד וטאלתי את המורים והמנהלים והט ענו לי פה אחד טיחסט של
של התלמידים הוא יחס חיובי בהחלט, ובטיקר, לאחד טראיתי באיזו
התלהבות חט עובדים באדרי המלאכה שלהט ובמקומות מטוייטים ראינו כבר
תוצאות: פטיט מוכן. אני מטאר לעצמי את חדות התלמיד בראותו את
הפטיט מוכן.

אחד היתרונות של לימודי המלאכה הוא כוח
טבלימודים אחרים אין התלמיד יכול לבחון עצמו. אולט בעבודת יצירה
זו הוא בוחר עצמו ורואה נגד עיניו את פרי מעלליו. כאן לא יכולים
להיות חיכוכים בין המורה והתלמיד. בדרך כלל טומעים טחמורה נתן
ציון כלתי צודק מפני טהתלמיד אינו יכול לטרון עצמו.

התלמידים עובדים בחטק ובדגון ורטינו טת
טני הדברים הטלה בכל חדרי המלאכה - זה נותן מקום לגטתה שלטו טזה
מפטרי גט מבחינת הטי צוע, כלומר אפשר לבאע זמט כלי טיבוטיה גדוליה.

אטר לענין הטבות - חברי המזכירות המפדגוגית
טביקרו במקומות הטלה היו להט הערכות טונות לגבי הטבות. היתה חלק
טבתקל בחומר רגון טצד הטבות לעבוד בתפירה, והיתה חלק שלט טתל בכך,
חלם לזמן, בדגון רב טצד הטבות לעבוד בתפירה. זה כפי הטבות הלוי
במורה ובחומר המנוטי העוסק בכך. ראינו טת בית-הטטר המקצועי של מדרט

י. שריד:

ברטלה וטם יש יחס רציני מאוד למקצוע. אבל כשארטרטים שבבית-הספר בבת-גליט שבחיפה אין הבנות רוצות לעסוק בכך, כי הן אינן מתכוונות להיות תופרות. אין כל ספק שבענין זה ביחס לבנות יהיה צורך למצוא דרך לגוון ולתת מקצועות רבים. אנו כבר הנחנו יסוד למתות טרום-סקצועיות לאריגה וטרייה, ויש כבר התחלה בקרטיקה, אף יסוד לרקסה. אולם לדעתי, צריך לחפש את הפתרון על-ידי שילוב מקצועות רבים ולא סתם מקצוע אחד, כי אי אפשר להעסיק את הבנות 12 שעות בטווע רק באריגה, או רק בקרטיקה. יש למצוא דרך של מיזוג, כדי שהבנות תקבלנה הכשרה מסוגלת: תפירה, ביטול ועוד. כל החינוך צריך להיות כזה שיתן הכשרה לבת שאחר כך היא תחפש לה בעצמה מהו המקצוע ההולם אותה.

אשר לכתות הטרומ-חקלאיות - ראינו אותן בסני מקומות: במקום אחד - בתחילתה ובמקום אחר - בפריחתה. את הכלות הטרומ-סקצועיות בבית-הספר שבראסון לציון יכולנו לראות מתוך מספקלריה מהי דמות הכלות הללו. אולם בשפיר היתה זו רק התחלה צנועה, ויתכן שאם טאפילו לגבי התחלה, זה פחות מדי. אבל בינתיים היה מבצע סיני שגרם לעיכובים.

כן ברצוני לומר מספר מלים על בית-הספר האזורי בספיר. שמעתי כאן טכטה חברי כנסת שהתרשמות לא היתה כל כך חיובית מבית-הספר. הרושם שלנו הוא שבספיר הוקם מרכז חינוכי מאוד רציני. יש לשים לב שבית-ספר אזורי זה סמסס 6, 7 ישובים חקלאיים ולוטדים בו החל מכלתה א' - ברוב בתי-הספר האזוריים מתחילים ללמוד מכלתה ג' או ד'. כן הוקם כאן מרכז נוער, מה שקוראים חתה חקלאית. אמנם, רעית הנטיא שטמעה על החוזה החקלאית הזאת מיד עשתה את ההטוואה עם החוזה החקלאית שלה. אולם אין זו חוזה חקלאית, זהו מרכז נוער בטיפולו של משרד החקלאות ואנו שותפים כאן בצד הלימודי של הנערים העובדים. כן יש שם מנה טרום-סקצועית, ובית תרבות לכל המועצה האזורית. זהו מרכז חינוכי שוקק חיים. כסובן שהדבר תלוי בהרכב הטורים. אולם הטנהל הוא אדם טנוסה וותיק ולכן המקום הזה מבטיח גדולות. כן יש שם ראש מועצה אזורית פעיל ומסור, וכל זה הוקם תודות ליזמה שלו. כן הושקעו שם כספים רבים מאוד וכוחות רבים.

הכלות הטרומ-חקלאיות צמודות בחלקן הגדול לבתי-הספר האזוריים. או יותר נכון לומר, במסך הזמן לא יהיה אף בית-ספר אזורי אחד שלא תהיה בו מנה טרום-חקלאית או טרום-סקצועית. דבר זה כבר קיים בבתי-ספר אזוריים רבים.

אשר למטבחים הלימודיים - החיכוך הסטורי והגלוי עם מטבח לימודי עלול להביא לידי הפחתת מספר הילדים המקבלים הזנה, וגם הוא בכלל כדאי או איננו כדאי, ובעיקר, קשה מאוד כאן להכריע טפני שאם עומד לנגד עינינו ילד רעב, הרי כל הסייגים נופלים. אולם אני בכל זאת חושב שמתפקידנו לפתח ולעודד את המטבחים הלימודיים. הענין הזה טעון עידוד, כי אין ערוך לחשיבותו של המטבח הלימודי ודוקט ביטינו מלה בהתישבות החדשה החקלאית והעירונית. נדמה לי, כי ישנה אנטה מיוחדת כאשר נכנסים למטבחים האלה ורואים את הטבחים והטבחיות הצעירים והנקיון השורר שם. ייאמר כאן לשבחה של המחלקה לתזונה שלנו שהיא דורשת רבות וגם משיגה רבות. היתה כאן אסכולה של "הדסה" ואנו טרם הספקנו לקלקל אותה והמחלקה עומדת בפרץ.

כשבאתי לטדרות וראיתי את כל אשר אתם ראיתם - עוני וחוסר עבודה - וכשראיתי מה אנו הטגנו בטדרות: יש שם בית-ספר מטלכתי אחד ובו לוטדים כ-400 ילדים ובית-ספר מטלכתי-דתי ובו 200 תלמידים, ובכל זאת במסך זמן לא רב הצלחנו להקים בנין טפומר כזה, אף בנין לכלתה הטרומ-סקצועית שטם ראינו כבר את הילדים עובדים, אף ציידנו את המנות הטרומ-סקצועיות, סיפקנו את הריהוט והציוד הדרוש, סיפקנו אלפי ספרי לימוד, וכשטאלנו את המפקח כיצד הוא חבר הטורים ואנו מומר שהם פחות או יותר עומדים על הגובה, אף טנהל בית-הספר הוא אדם רציני - אזי כשאני עושה את החשבון הזה, מה עשה משרד החינוך והתרבות בטדרות המסוערת

29.1.1957

המסך סיכום המיזם בכיתות
הטרומ-מקצועיות:

י. שריד:

אני רוצה כיצד באים הילדים לכיתה-הספר ורובי חושב שהמקום הזה מבטיח מקום קבע. אני מבטיח לכם, כי בכל מקום ליציבה בית-ספר המקום יהיה מקום קבע, היה לי סיפוק ממה שאנו עשינו שם. נכון הדבר שהיה לנו סי-סיפוק רב ביחס למקום זה הן בכנסת והן במשרד ורובי שהעניינים נגמרו והיה לי רגע של סיפוק.

אשר לדבריה של חברת-הכנסת הקטין שהסיוורים הללו צריכים להיות יסודיים יותר - אני מסכים לכך, אבל אז אפשר יהיה לראות רק מקומות מעטים. בדמה לי, כי הוועדה רוצה לראות עד כמה שפאטר יותר, מלה הרוצים לראות את הדברים במוטן יסודי יותר, עליהם לעזוב את החבורה ולצאת למספר ימים. מולח משרד יוצאים בחבורה אין להטבע סכך.

אשר לכיתות הטרומ-הקלאסיות - רוב הכיתות הללו הן כיתות ז' ובשנה הבאה יהיה מספר גדול של כיתות מלה מורכבות מבני תלמידי כיתות ח'. אנו השקענו העבה במיזם מלה כ-2000 ל"י במסוצע. הרגע שכיתה ז' תהפך לכיתה ח' בשקיע עוד כ-6000 ל"י בכל כיתה. הכוונה כמון להקטת טבנים בוספים כמו, בית מיטון והעניינים בוספים. אנו מעריכים את ההשקעה המלחה בכיתות מלה בסך של 8000 ל"י.

כבי מסר כמון אשר שלח תחומי בדברי עידוד ומני התרשמתי שחלק מחברי הוועדה קצת חשו בכך.

ש. כפרי:

דובר כמון על כך שהחברי הוועדה לכולים לעשות רבות בקשר להסדרת העניין. מולם זה סחייב קשר יותר הדוק עם המשרד.

אשר לסמינרים לאהכרם מורים קצועיים - עדיין איננו יודעים מה יהיה התקציב ומה נוכל להשקיע עוד כ-6000 ל"י בכל כיתה טרום-הקלאסית. לכן ברמה לי, כי יש לשקוד על הכנסת שיעורי הקלאסיות והמלחכה ולאו דוקא במסגרות הכיתות הטרומ-מקצועיות על-ידי מורים שאינם עובדי הסמינרים. מיוחדים לכך, מלה גם בסמינרים שלנו המעירים מורים יש לעשות זאת.

ר. אגרי:

לדעתי, מנהל בית-הספר בכל מקום ומקום וועד המורים אח-הם שפריכים להחזיר ערך זה.

א. פרסיץ:

בעיה זו הכניסה רגור לרובי בבתי-הספר מבחינה ספיריטית והיא מתקבלה בהסתייגות ספיריטית מסר משרד שכל הילדים צריכים לעבור כיתה מלה, כי חנוך לילד לפי דרכו. אם חינוך זה ינתן לזותם הילדים המשרים לכך, אזי עלינו לשקוד עליהם, ובעיקר, במשר אנו רוצים את המוצאות בבתי-הספר בהתישבות החדשה. על הילדים הללו להיות ספיריטית במסגרת ידיעות המכינה אותם למלחמת החיים וההכשרה שאם יקבלו יכולה להדריך אחר-כך את השכלתם, אזי הדבר הזה חשוב עד למאד ויש לספקו גם מבחינה תקציבית כדי שנוכל להצליח.

כולנו נאבקים ורוצים בבית-ספר בשני המסכים. החינוך הטרומ-מקצועי בכיתות ז-ח בותן לנו את המשרות להחזיק ילד כמעט בשני המסכים, ומה הסודי עוד יופיעו את שתי השעות יהיה סיפול מותאם יותר לילד שאינו ספוגל לפי גילו לגמור את בית-הספר. כן יש להקנות את ההשכלה המתאימה גם לבנות. אך יש ללכת לזיהירות רבה, במחירות רבה, בטיפוחים מתמדיים ובשכלוליה ספיריטית. ובזה אני חפצה לאודות למשרד החינוך והתרבות.
הישיבה נבעלה בשעה 13.00.